

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Адміністративна відповідальність

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “25” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ - 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Адміністративна відповідальність
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти
Викладач (-і)	Федорончук Андрій Володимирович
Контактний телефон викладача	+38 (0342) 596134
E-mail викладача	
Формат дисципліни	очний, заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.cnu.edu.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=88&id_cou=66
Консультації	<p>Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, <i>розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри</i> https://kkmtap.cnu.edu.ua/%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d1%96%d0%ba%d0%b8-%d0%bd%d0%b0%d0%b2%d1%87%d0%b0%d0%bb%d1%8c%d0%bd%d0%be%d0%b3%d0%be-%d0%bf%d1%80%d0%be%d1%86%d0%b5%d1%81%d1%83/</p> <p>Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту наукових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.</p>
2. Анотація до курсу	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право) як адміністративно-правовий інститут та законодавство з притягнення до цього виду юридичної відповідальності, а також практика реалізації відповідних норм різноманітними суб'єктами.</p> <p>Навчальна дисципліна «Адміністративна відповідальність» має надзвичайно велике значення для підготовки фахівців з юридичних спеціальностей, оскільки надає необхідні правові основи, без яких неможливе повноцінне засвоєння багатьох знань в галузі адміністративно-правової діяльності органів державної влади щодо притягнення до адміністративної відповідальності. Зокрема, це знання у сфері принципів та функцій адміністративної відповідальності, порядку накладення та видів адміністративних стягнень, здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення, тощо. Тому дуже важливо допомогти студентам-правознавцям систематизувати основні загальнотеоретичні правові знання та положення нормативно-правових актів.</p> <p>Як інститут адміністративного права, яке пов'язане з управлінською діяльністю (адмініструванням), адміністративна відповідальність аналізує проступки в різних сферах життєдіяльності суспільства (публічного адміністрування), що вчиняються фізичними і юридичними особами й розглядаються уповноваженими органами; і є порушенням правових норм, та не тягнуть за собою кримінальну чи цивільно-правову відповідальність.</p> <p>Даний навчальний спецкурс має велике значення для підготовки фахівців юридичних спеціальностей, оскільки надає необхідні правові основи та навички аналізу та застосування деліктних правових норм, без яких неможливе повноцінне забезпечення громадської безпеки та правопорядку, організація праці та виробничої діяльності, захист прав та свобод людини.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><u>Метою</u> навчальної дисципліни «Адміністративна відповідальність» є систематизоване вивчення порядку та особливостей здійснення кваліфікації адміністративних проступків та процедура притягнення осіб, які їх вчиняють до відповідальності (застосування заходів фізичного, психологічного та матеріального характеру до винних осіб – заходів забезпечення провадження</p>	

та адміністративних стягнень).

Основними цілями вивчення навчальної дисципліни «Адміністративна відповідальність» є набуття студентами знань та розуміння змісту порушень правових норм, які будуть адміністративними проступками (правопорушеннями), формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації адміністративної правосуб'єктності учасників адміністративно-деліктних правовідносин, правильне застосування правових норм з притягнення до адміністративної відповідальності.

4. Компетентності

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу джерел права та результатів наукових досліджень адміністративно-деліктних відносин.

Здатність застосовувати знання адміністративно-правових приписів у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області адміністративного права та основ професійної діяльності, місця адміністративно-деліктних відносин в адміністративному праві.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями в сфері адміністративного права.

Прагнення до формування та усвідомлення свого адміністративно-правового статусу в суспільних відносинах.

Фахові компетентності:

Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, основні поняття і елементи адміністративно-правового механізму притягнення до юридичної відповідальності.

Здатність аналізувати проблемні питання теорії, практики та законотворчості в сфері публічного адміністрування.

Здатність до критичного та системного аналізу, порівняння і тлумачення чинного адміністративного законодавства.

Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів адміністративно-правового захисту й забезпечення прав та інтересів громадян у сфері публічного адміністрування.

Здатність до логічного, критичного, системного аналізу документів; розуміння їх правового характеру і значення, здатність давати юридичну кваліфікацію адміністративно-правовим відносинам.

5. Результати навчання

На основі застосування компетентностей студенти мають досягнути таких результатів:

- використовувати здобуті знання з притягнення до адміністративної відповідальності на практиці;
- виявляти необхідні для практичної діяльності правові акти, які стосуються публічних відносин, їх використовувати, застосовувати та порівнювати;
- аналізувати, оцінювати та поєднувати інститути адміністративно-правового й правового регулювання суспільних відносин;
- організувати та планувати майбутню професійну діяльність;
- розробляти, оцінювати, вдосконалювати юридичну документацію.

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні:

знати :

- базові поняття інституту адміністративної відповідальності;
- сучасні тенденції у розвитку деліктних відносин;
- організаційно-правові засади діяльності суб'єктів адміністративної юрисдикції щодо притягнення до адміністративної відповідальності;
- права та обов'язки учасників провадження з розгляду справ про адміністративні проступки;
- систему джерел інституту адміністративної відповідальності;
- поняття, зміст, форми і методи здійснення провадження про адміністративні правопорушення, види адміністративних стягнень тощо

вміти :

- порівнювати і аналізувати норми законодавства з притягнення до адміністративної відповідальності;
- тлумачити і застосовувати чинне адміністративне законодавство;
- узагальнювати правову практику та робити відповідні висновки;
- вирішувати практичні завдання.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
Очна/денна форма навчання					
лекції			12		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			18		
самостійна робота			60		
Заочна форма навчання					
лекції			4		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			6		
самостійна робота			80		
Ознаки курсу					
Семестр		Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий
7		081 Право	4		вибірковий
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
ТЕМА 1. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності. Місце адміністративної відповідальності серед інших видів юридичної відповідальності та серед відносин, які є предметом вивчення адміністративного права.	лекції практ. сам.роб.	1)Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466с. 2) Колпаков В. Деліктний феномен в адміністративному праві України : дис. на здоб. наук. ступ. докт. юрид. наук зі спец. 12.00.07 теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право, Київ: Національна академія внутрішніх прав, 2005. 454 с.	<u>Заочна форма навчання:</u> лекції: 2 год практичні: 2 год самостійна робота: 8 годин Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Ознаки та підстави адміністративної відповідальності. Порівняльний аналіз адміністративної відповідальності з іншими видами юридичної відповідальності. Співвідношення адміністративного проступку і кримінального правопорушення. Співвідношення адміністративного і дисциплінарного проступку. Відносини адміністративної відповідальності серед відносин, які регулює предмет адміністративного права. Характеристика адміністративної відповідальності як адміністративно-правового інституту.	4	1 тиждень

<p>ТЕМА 2. Історія становлення, джерела та функції адміністративної відповідальності</p>	<p>лекції практ. сам.роб.</p>	<p>1)Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. Галунька, О. Правоторової. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466с. 2) Колпаков В. Деліктний феномен в адміністративному праві України : дис. на здоб. наук. ступ. докт. юрид. наук зі спец. 12.00.07 теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право, Київ: Національна академія внутрішніх прав, 2005. 454 с.</p>	<p><u>Заочна форма навчання:</u> самостійна робота: 10 годин</p> <p>Історія становлення (генезис) адміністративної відповідальності. Порівняльний аналіз історії становлення адміністративного права та історії адміністративної відповідальності. Законодавство про адміністративну відповідальність. Характеристика Кодексу України про адміністративні правопорушення. КУпАП як основне джерело для застосування адміністративної відповідальності. Законодавство України про адміністративні правопорушення. Характеристика інших актів законодавства щодо адміністративних правопорушень. Завдання Кодексу України про адміністративні правопорушення. Взаємодія Кодексу України про адміністративні правопорушення з іншими актами законодавства, що регулюють адміністративну відповідальність. Повноваження місцевих рад щодо прийняття рішень, за порушення яких передбачається адміністративна відповідальність. Функції адміністративної відповідальності: поняття та види. Принципи адміністративної відповідальності.</p>	<p>4</p>	<p>1 тиждень</p>
<p>ТЕМА 3. Адміністративні правопорушення: ознаки, види, склад</p>	<p>лекції практ. сам.роб.</p>	<p>Колпаков В. Деліктний феномен в адміністративному праві України : дис. на здоб. наук. ступ. докт. юрид. наук зі спец. 12.00.07 теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право, Київ: Національна академія внутрішніх прав, 2005. 454 с.</p>	<p><u>Заочна форма навчання:</u> самостійна робота: 10 годин</p> <p>Визначення адміністративного проступку в законодавстві. Апостеріорні і апріорні ознаки адміністративного проступку. Суспільна небезпечність і шкідливість адміністративного проступку. Поняття складу адміністративного проступку. Види складів адміністративного проступку. Система ознак складу. Об'єкт адміністративного проступку. Об'єктивна сторона адміністративного проступку. Суб'єкт адміністративного проступку. Суб'єктивна сторона адміністративного проступку. Вчинення адміністративного правопорушення умисно. Вчинення адміністративного правопорушення з необережності. Види адміністративних правопорушень. Запобігання адміністративним</p>	<p>4</p>	<p>1 тиждень</p>

			правопорушенням.		
ТЕМА 4. Поняття, види та порядок накладення адміністративних стягнень	лекції практ. сам.роб.	Кодекс України про адміністративні правопорушення: від 07.12.1984 зі змінами та доповненнями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text (статті 1-212 ²⁴) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text (статті 213-330)	<u>Заочна форма навчання:</u> Лекції: 2 год самостійна робота: 13 годин Поняття адміністративного стягнення. Мета адміністративного стягнення. Система адміністративних стягнень. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх. Основні і додаткові адміністративні стягнення. Попередження. Штраф. Оплатне вилучення предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення. Конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об'єктом адміністративного правопорушення. Позбавлення спеціального права, наданого даному громадянину. Виправні роботи. Громадські, суспільно-корисні роботи. Адміністративний арешт. Видворення іноземців. Застосування до неповнолітніх заходів впливу. Застосування до неповнолітніх загальних підстав адміністративної відповідальності. Загальні правила накладення стягнення за адміністративне правопорушення. Обставини, що пом'якшують відповідальність за адміністративне правопорушення. Обставини, що обтяжують відповідальність за адміністративне правопорушення. Накладення адміністративних стягнень при вчиненні кількох адміністративних правопорушень. Обчислення строків адміністративного стягнення. Строки накладення адміністративного стягнення. Строк, після закінчення якого особа вважається такою, що не була піддана адміністративному стягненню. Покладення обов'язку відшкодувати заподіяну шкоду. Забезпечення законності при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення.	4	1 тиждень
ТЕМА 5. Провадження у справах про адміністративні правопоруше	лекції практ. сам.роб.	Кодекс України про адміністративні правопорушення: від 07.12.1984 зі	<u>Заочна форма навчання:</u> практичні: 2 год самостійна робота: 13 годин Поняття та завдання провадження у справах про адміністративні правопорушення.	4	1 тиждень

<p>ння</p>		<p>змінами та доповненнями. URL: https://zakon.ra.da.gov.ua/laws/show/80731-10#Text (статті 1-212²⁴) https://zakon.ra.da.gov.ua/laws/show/80732-10#Text (статті 213-330)</p>	<p>Принципи адміністративно-деліктного провадження. Звичайне і спрощене провадження. Обставини, що виключають провадження в справі про адміністративне правопорушення. Суб'єкти адміністративно-деліктного провадження. Загальна характеристика заходів забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Складення протоколу про адміністративне правопорушення. Особи, які мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення. Надіслання протоколу. Випадки, коли протокол про адміністративне правопорушення не складається. Місце протоколу про адміністративне правопорушення у системі процесуальних документів адміністративно-деліктного провадження. Зміст постанови у справі про адміністративне правопорушення. Види постанов у справі про адміністративне правопорушення. Оголошення постанови у справі про адміністративне правопорушення і вручення копії постанови. Доведення постанови про накладення адміністративного стягнення до відома громадськості. Місце постанови у системі процесуальних документів адміністративно-деліктного провадження. Поняття стадії адміністративно-деліктного провадження. Порушення справи. Адміністративне розслідування. Докази і доказування у справі про адміністративне правопорушення. Види доказів. Оцінка доказів. Розгляд справи. Суб'єкти, які розглядають справи про адміністративні правопорушення. Підготовка справи до розгляду. Прийняття рішення. Винесення постанови. Види постанов. Перегляд постанови. Оскарження постанови. Перегляд постанови вищестоящим керівником. Виконання постанови. Звернення постанови до виконання. Безпосереднє виконання постанови. Особливості</p>	
------------	--	--	---	--

			виконання постанов про накладення окремих адміністративних стягнень.		
ТЕМА 6. Адміністративна відповідальність фізичних осіб	лекції практ. сам.роб.	Кодекс України про адміністративні правопорушення: від 07.12.1984 зі змінами та доповненнями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text (статті 1-212 ²⁴) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text (статті 213-330)	<u>Заочна форма навчання:</u> <u>лекції: 2 год</u> самостійна робота: 13 годин Загальна характеристика та види правопорушень у галузі охорони праці і здоров'я населення. Види складів правопорушень у галузі охорони праці і здоров'я населення (основні і кваліфіковані; матеріальні і формальні; особисті і посадові; однозначні і альтернативні; описові і бланкетні). Характеристика конкретних складів правопорушень у галузі охорони праці і здоров'я населення щодо суб'єкта, суб'єктивної сторони, об'єкта, об'єктивної сторони. Загальна характеристика та види правопорушень, що посягають на власність. Види складів правопорушень, що посягають на масність (основні і кваліфіковані; матеріальні і формальні; особисті і посадові; однозначні і альтернативні; описові і бланкетні). Характеристика конкретних складів правопорушень, що посягають на власність щодо суб'єкта, суб'єктивної сторони, об'єкта, об'єктивної сторони. Загальна характеристика та види правопорушень у галузі охорони природи, використання природних ресурсів, охорони пам'яток історії та культури. Види складів правопорушень у галузі охорони природи, використання природних ресурсів, охорони пам'яток історії та культури. Загальна характеристика та види правопорушень у промисловості, будівництві та в галузі використання електричної і теплової енергії. Загальна характеристика та види правопорушень у сільському господарстві, а також порушень ветеринарно-санітарних правил. Загальна характеристика та види правопорушень на транспорті, в галузі шляхового господарства і зв'язку. Характеристика конкретних складів правопорушень на транспорті, в галузі шляхового господарства і зв'язку щодо суб'єкта, суб'єктивної сторони, об'єкта, об'єктивної сторони. Загальна характеристика та види правопорушень у галузі житлових прав громадян, житлово-комунального господарства та благоустрою. Загальна характеристика та види правопорушень у галузі торгівлі, громадського харчування, сфері послуг, у галузі фінансів і підприємницької діяльності. Загальна характеристика та види правопорушень у галузі	4	1 тиждень

			<p>стандартизації, якості продукції, метрології та сертифікації.</p> <p>Загальна характеристика та види правопорушень, що посягають на громадський порядок і громадську безпеку.</p> <p>Загальна характеристика та види правопорушень, що посягають на встановлений порядок управління.</p> <p>Загальна характеристика та види правопорушень, що посягають на здійснення народного волевиявлення та встановлений порядок його забезпечення.</p>		
ТЕМА 7. Адміністративна відповідальність юридичних осіб	лекції практ. сам.роб.	<p>Комзюк А. Т., Липій Є. А. Адміністративна відповідальність юридичних осіб: деякі проблеми правового регулювання. Право і Безпека №2 (2017). С.34-38. URL: http://dspace.uivd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/2451/Administrativna%20vidpovidalnist%20yurydychnykh%20osib_%20Komziuk%20A%20T%20Lypii%20Ye%20A%202017.pdf?sequence=2&isAllowed=y</p>	<p><u>Заочна форма навчання:</u> самостійна робота: 15 годин</p> <p>Умови та проблеми притягнення юридичних осіб до адміністративної відповідальності.</p> <p>Адміністративна відповідальність юридичних осіб у фінансовій сфері.</p> <p>Адміністративна відповідальність юридичних осіб у податковій сфері. Межі адміністративної відповідальності юридичних осіб за порушення податкового законодавства.</p> <p>Адміністративно-господарські санкції, які застосовують до юридичних осіб: поняття та види, правові акти регулювання.</p>	4	1 тиждень
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання	<p>Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету</p>				

	імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf
Вимоги до письмової роботи	Передбачається виконання 1 письмової залікової роботи. Робота виконується на останньому семінарському занятті та охоплює всі змістові модулі. Варіанти завдань, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються викладачами, які ведуть семінарські (практичні) заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджуються на засіданнях кафедри (пп. 3.3.5 МРПОУ). На залікову роботу виносяться всі теми навчальної дисципліни. Максимальна кількість балів за письмову роботу – 75 (пп. 2.7.1 МРПОУ).
Практичні заняття	Оцінюються за 4-рівневою шкалою (від 2 до 5). Завдання для практичних занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри, а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за практичні/семінарські заняття – 25 (пп. 2.7.2 МРПОУ).
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент у визначені строки та у визначеній формі повинен виконати письмову залікову роботу
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – залік Залік. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 25 балів) та балу за залікову роботу (максимально 75 балів). Підсумковий бал становить максимального 100 балів (пп. 2.7 МРПОУ). Методи контролю знань здобувачів: усне опитування, термінологічний диктант, написання самостійних, контрольних, екзаменаційних робіт, тестування в системі дистанційного навчання тощо.
8. Політика курсу	
<p><u>Письмові роботи:</u> Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (залікової роботи) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види індивідуальних завдань та інструкції щодо їх виконання</p>	

знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри <https://kkmtap.pnu.edu.ua/perelik-indyvidualnykh-zavdan/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття. Відпрацювання пропущених занять не є обов'язковим і проводиться лише за бажанням студента.

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

9. Рекомендована література

1. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Видання друге. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 520 с.
2. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466с.
3. Кузьменко О. Курс адміністративного права України: підручник / за заг. ред. Колпакова В., Кузьменко О., Пастуха І.Д. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 912 с.
4. Колпаков В. Деліктний феномен в адміністративному праві України : дис. на здоб. наук. ступ. докт. юрид. наук зі спец. 12.00.07 теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право, Київ: Національна академія внутрішніх прав, 2005. 454 с.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Наук.-практ. коментар / Р. А. Калюжний, А. Т. Комзюк, О. О. Погрібний та ін. К.: Правова єдність, 2008. 781с.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Наук.-практ. коментар / за заг.ред. А.С. Васильєва, О.І. Миколенка . Х. : ТОВ «Одіссей», 2010. 1024 с.
7. Кузьменко О. Адміністративна відповідальність та провадження в справах про адміністративні правопорушення: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 388 с.
8. Колпаков В.К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право) : навч. пос. – К. : Юрінком Інтер, 2008. 256 с.
9. Лук'янець Д. М. Інститут адміністративної відповідальності: проблеми розвитку: Монографія. К.: ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. 220 с.
10. Ляхович У.І. Адміністративна відповідальність. Івано-Франківськ : Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2010. 170 с.
11. Матіос А.В. Адміністративна відповідальність посадових осіб. К.: Знання, 2007. 223 с.
12. Конституція України від 28.06.1996.
13. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Введений в дію Постановою Верховної Ради Української РСР від 07.12.1984 зі змінами та доповненнями. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (статті 1-212²⁴)

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text> (статті 213-330)

14. Перелік (схема координації, каталог) діючих центральних органів виконавчої влади України:
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF#n38>
 - Сайт КМУ. URL: <https://www.kmu.gov.ua/catalog>

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних розробках:

1. Петровська І.І. Адміністративна відповідальність (методичні вказівки до підготовки практичних занять студентів денної форми навчання). Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2020. 30 с.

2. Петровська І.І. Адміністративна відповідальність (методичні вказівки для самостійної роботи студентів денної форми навчання). Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2020. 12 с.

3. Петровська І.І. Адміністративна відповідальність (методичні вказівки до підготовки практичних занять студентів заочної форми навчання). Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2020. 15 с.

4. Петровська І.І. Адміністративна відповідальність (методичні вказівки для самостійної роботи студентів заочної форми навчання). Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2020. 15 с.

Викладач _____ Андрій ФЕДОРОНЧУК